

แนวคิด และทฤษฎี

สู่การปฏิบัติ : การป้องกัน

การสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น

Concepts and Theories for Practice :
Smoking and Alcohol Drinking Prevention Among Adolescents

B0003446

ห้องสมุดวทพ.นครราชสีมา

พรนภา หอมสินธุ์

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

	หน้า
บทที่ 1 วิทยุรุ่น	1
พัฒนาการของวิทยุรุ่น	2
พัฒนาการด้านร่างกาย	2
พัฒนาการด้านสติปัญญา	5
พัฒนาการด้านอารมณ์	7
พัฒนาการด้านสังคม	8
วิทยุรุ่นในบริบทครอบครัวและสังคมไทยปัจจุบัน	10
บทที่ 2 บุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	16
บุหรี่	16
ประเภทบุหรี่และสารประกอบในบุหรี่	16
ผลกระทบของการสูบบุหรี่	20
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	24
ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสารประกอบในเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	24
ผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	27
บทที่ 3 การสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น	37
การสูบบุหรี่ของวัยรุ่น	37
นิยามการสูบบุหรี่	37
สถานการณ์การสูบบุหรี่ของวัยรุ่น	40
แบบแผนการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น	41
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น	42
นิยามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	42
สถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น	45
แบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น	46

บทที่ 4 แนวคิด ทฤษฎีและสาเหตุการมีพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น	53
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น	53
แนวคิดพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น	53
แบบจำลองพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพในวัยรุ่นแบบบูรณาการ	57
แบบจำลองพฤติกรรมเสี่ยงตามแนวคิดชีวิตสังคม	60
สาเหตุการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น	63
บทที่ 5 แนวคิด การปฏิบัติเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น	77
แนวคิด ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันการพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น	77
แบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ	77
ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเอง	82
ทฤษฎีอิทธิพลสามทาง	87
ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	92
ตัวอย่างโปรแกรมที่มีการนำทฤษฎีไปประยุกต์ใช้	99
แนวโน้มและทิศทางการวิจัยเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มในวัยรุ่น	100
งานวิจัยที่ผ่านมาในอดีตถึงปัจจุบัน	100
งานวิจัยที่ควรดำเนินการต่อไป	102
สารบัญชิตาราง	
ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบหน่วยดื่มมาตรฐานจากชนิดเครื่องดื่มและ ปริมาณที่ดื่ม	27
ตารางที่ 2 กลุ่มปัจจัยและตัวอย่างปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยป้องกันที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น	64
ตารางที่ 3 กลุ่มปัจจัยและตัวอย่างปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยป้องกันที่เกี่ยวข้องกับการดื่มของวัยรุ่น	65
ตารางที่ 4 ตัวอย่างแนวทางการประยุกต์แบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น	81
ตารางที่ 5 ตัวอย่างแนวทางการประยุกต์ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเองเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น	86
ตารางที่ 6 ตัวอย่างแนวทางการประยุกต์ทฤษฎีอิทธิพลสามทางเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น	91
ตารางที่ 7 ตัวอย่างแนวทางการประยุกต์ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น	97
ตารางที่ 8 การพัฒนากิจกรรมตามทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเองของโปรแกรมฯ	99

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 ระบบกระตุ้นย้อนกลับ (a feedback system) เพื่อควบคุมการทำงานของต่อมเพศ	3
ภาพที่ 2 บารากู่และบุหรีไฟฟ้า	18
ภาพที่ 3 แนวคิดพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น	56
ภาพที่ 4 แบบจำลองพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพในวัยรุ่นแบบบูรณาการ	59
ภาพที่ 5 แบบจำลองพฤติกรรมเสี่ยงตามแนวคิดชีวิตสังคม	62
ภาพที่ 6 แบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ	80
ภาพที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเองและความคาดหวังในผลลัพธ์	83
ภาพที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเอง และความคาดหวังในผลลัพธ์	83
ภาพที่ 9 ทฤษฎีอิทธิพลสามทาง	90
ภาพที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างลำดับขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและกลวิธีการเปลี่ยนแปลง	95

ดัชนี

108